

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Τόμ. 1 (1977)

Η έκκληση του κ. Μ. Στασινόπουλου

Jacques Lacriere

doi: [10.12681/deltiokms.182](https://doi.org/10.12681/deltiokms.182)

Copyright © 2015, Jacques Lacriere

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Lacriere, J. (1977). Η έκκληση του κ. Μ. Στασινόπουλου. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών*, 1, 317–322.
<https://doi.org/10.12681/deltiokms.182>

Η ΕΚΚΛΗΣΗ ΤΟΥ κ. Μ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ εἰσβολὴ τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ στὴν Κύπρο στὶς 20 Ἰουλίου 1974 (Ἐπιχείρηση «Ἀττίλα»), ἡ κατάληψη καὶ στὴ συνέχεια κατοχὴ τοῦ 40 % τοῦ ἐδάφους τῆς, ἡ ἐξόντωση καὶ ἡ ταπείνωση ἄγνωστου ἀριθμοῦ Ἑλληνοκυπρίων, ἡ ἐξαφάνιση ἄλλων χιλιάδων ποὺ ἀκόμη ἀγνοεῖται ἡ τύχη τους καὶ τέλος ὁ ξεριζωμὸς 200.000 — κι' ὅλα αὐτὰ μὲ τὸ πρόσχημα νὰ προστατέψει ἡ Τουρκία τὴν τουρκοκυπριακὴ μειονότητα — ἐδημιούργησαν ἐξαιρετικὰ κρίσιμη κατάσταση ἔχι μόνο στὴν Ἑλληνικὴ Μεγαλόνησο, ἀλλὰ καὶ εὐρύτερα στὶς ἑλληνοτουρκικὲς σχέσεις. Ἡ κατάσταση αὐτὴ συνεχίζεται καὶ ἀπὸ μέρη σὲ μέρη ἐπιδεινώνεται μὲ τὴν προβολὴ ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς Τουρκίας ἀξιώσεων σὲ βάρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λιγαίου καὶ τῶν Ἑλληνικῶν νησιῶν του.

Δικαιολογημένη, ἐπομένως, εἶναι ἡ ἀνησυχία ὀλόκληρου τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου, ποὺ ἐκφρασθῆ τῆς ἀποτελεῖ ἡ Ἐκκλῆση τοῦ τ. Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Μιχ. Στασινοπούλου, (ἔφημ. «Καθημερινὴ 7/8/1977»). Μ' αὐτὴν ὁ κ. Στασινόπουλος καλεῖ τοὺς πνευματικοὺς ἀνθρώπους τῆς χώρας νὰ διαφωτίσουν καὶ νὰ ἐνημερώσουν τὴν Κοινὴ Γνώμη τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀλλὰ, καὶ προπαντὸς, τοῦ ἐξωτερικοῦ:

α) γιὰ «τὸ πραγματικὸ μέγεθος καὶ τὴν πραγματικὴ σημασία τοῦ ἑλληνοτουρκικοῦ προβλήματος, ὅπως αὐτὸ φωτίζεται ἀπὸ τὰ ἱστορικὰ καὶ τὰ νομικὰ δεδομένα»·

β) γιὰ «τὴ σημασία τῶν διεθνῶν σχέσεων στὰ πλαίσια τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἡνωμένων Ἐθνῶν καὶ τῆς ἠθικῆς δέσμευσης ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὶς ἀποφάσεις τῶν ὀργάνων του, ὅπως τὸ Συμβούλιο Ἀσφαλείας, τὸ Διεθνὲς Δικαστῆριο κλπ., καθὼς καὶ τὴν τεράστια εὐθύνη ποὺ δημιουργεῖται στὴ συνείδηση ὅλων τῶν πολιτισμένων χωρῶν ἀπὸ τὴν περιφρόνηση τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν ἐκ μέρους μελῶν-κρατῶν τοῦ Ο.Η.Ε., περιφρόνηση ποὺ παρατηρεῖται ἐδῶ χωρὶς καμιά διεθνῆ κύρωση»·

γ) γιὰ «ὅσες τὶς πτυχὲς τῶν προβλημάτων, ποὺ ἡ συνεχὴς καθημερινὴ ροὴ τῶν γεγονότων δὲν ἀφήνει στὴν πολιτικὴν ἡγεσία τὴν ἀναγκαῖα ἄνεση γιὰ τὴν πλήρη διαφώτισή τους».

Εἶναι οἱ τρεῖς βασικοὶ στόχοι, πάνω στοὺς ὁποίους ὁ πνευματικὸς κόσμος τῆς χώρας ὀφείλει καὶ μπορεῖ νὰ δώσει τὸ ἐπιστημονικὸ του παρόν, παρουσιά-

ζοντας ταυτόχρονα «τὴν εἰκόνα τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος ἐνώπιον τῶν μεγάλων ἐθνικῶν προβλημάτων».

Τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, ἐπιστημονικὸ Ἰδρυμα, στέκεται μακριὰ ἀπὸ θέματα πολιτικῆς σκοπιμότητας· δὲν μπορεῖ, ὥστόσο, νὰ μείνει ἀδιάφορο στοὺς στόχους ποὺ θέτει ἡ Ἐκκλησιὴ Στασινοπούλου καὶ ποὺ ὁ χαρακτήρας τους εἶναι ἀναμφισβήτητα Ἑθνικὸς. Ἐπιπλέον, ἀπὸ τὴν ἴδια του τὴ φύση καὶ τὸ ἀντικείμενο τῶν μελετῶν του βρίσκεται αὐτόματα στρατευμένο στὴ γραμμὴ τῆς Ἐκκλησιᾶς. Καὶ ποὺ συγκεκριμένα, τὸ Κ.Μ.Σ. μπορεῖ ν' ἀνταποκριθεῖ στὸ σημεῖο τῆς ἱστορικῆς διάστασης τοῦ ἑλληνοτουρκικοῦ προβλήματος τῶν ἡμερῶν μας στὴ βάση τῶν ἀντικειμενικῶν δεδομένων ποὺ κατέχει ἀπὸ τὶς ὥς τώρα ἐρευνές του.

Ἡ σύγκριση τῶν ἱστορικῶν γεγονότων τοῦ 1922, ποὺ ξετυλίχθηκαν στὸ Μικρασιατικὸ χῶρο καὶ στὸν Ἑλληνισμό του, καὶ τῶν γεγονότων τοῦ καλοκαιριοῦ τοῦ 1974 — ποὺ δὲν ἔπαυσαν νὰ συνεχίζονται —, στὴν Κύπρο καὶ στὸν Ἑλληνισμό της, παρουσιάζει κοινὰ σημεῖα, παρὰ τὶς διαφορὰς αἰτίων ποὺ τὰ προκάλεσαν καὶ συνθηκῶν μέσα στὶς ὁποῖες κινήθηκαν. Ἐτσι, στὴ Μ. Ἀσία, τότε, ἐξοντώθηκαν ἕνα περίπου ἑκατομμύριο Ἕλληνες, ἄλλοι ἀμέτρητοι ταπεινώθηκαν καὶ ἐξευτελίστηκαν, καὶ τελικὰ, ὅσοι ἐπέζησαν, ὑποχρεώθηκαν νὰ ξεριζωθοῦν ἀπὸ τὶς προαιώνιες ἐστίες τους, γιὰ νὰ ἐγκατασταθοῦν στὸν Ἑλλαδικὸ χῶρο. Καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν τελευταίων, ποὺ μαζί μὲ τὸ βίος τους, ἔχασαν τὶς πατρίδες τους, ἀνεβαίνει τὸ ἐνάμισο περίπου ἑκατομμύριο. Στὴν Κύπρο, τώρα, ἐξοντώθηκαν χιλιάδες Ἕλληνες, ταπεινώθηκαν καὶ ἐξευτελίστηκαν ἄγνωστο πόσοι, ἐνῶ ξεριζώθηκαν 200.000 ἀπὸ τὰ χωριὰ καὶ τὶς πόλεις τῆς Β. Κύπρου. Ἡ Μ. Ἀσία, τότε, ἐκτουρκίστηκε ἀπόλυτα· τώρα, ἡ Β. Κύπρος, σὲ ποσοστὸ 40 % τῆς συνολικῆς ἔκτασης τοῦ νησιοῦ, πάει νὰ ἐκτουρκιστεῖ.

Ἡ ταυτότητα ποὺ παρουσιάζουν τὰ γεγονότα τοῦ 1922 καὶ 1974 προϋποθέτουν, παρὰ τὴ χρονικὴ ἀπόσταση ἀνάμεσά τους, καὶ ταυτότητα ἰδεολογικῶν καὶ τρων, ποὺ βρίσκονται στὴ βάση τῆς τουρκικῆς συμπεριφορᾶς καὶ ποὺ καθόρισαν τότε καὶ τώρα τὴν κρισιμότητα τῶν ἑλληνοτουρκικῶν σχέσεων. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἰδεολογικὴ βάση καὶ τότε καὶ τώρα εἶναι ἡ ἴδια, ὁ νεοτουρκικὸς σωβινισμὸς, ποὺ ἤθελε νὰ ἐκτουρκίσει τὴν ὀθωμανικὴ αὐτοκρατορία εἴτε μὲ τὸν ἐξισλαμισμὸ καὶ ἐκτουρκισμὸ τῶν Ἑθνικῶν Μειονοτήτων ποὺ ζοῦσαν μέσα στοὺς κόλπους της εἴτε μὲ τὸ σφαγιασμὸ καὶ ξεριζωμὸ τους. Δὲν κατάφερε ἢ δὲν πρόλαβε νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ σκοπὸ του αὐτὸ σὲ βάρος τῆς Ἡπείρου, Μακεδονίας, Δυτ. Θράκης, καὶ τῶν νησιῶν τοῦ Αἰγαίου καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ τους κόσμου, γιὰ λόγους ποὺ δὲν ἐπιτρέπει ὁ χῶρος νὰ τοὺς ἀναλύσουμε· τὸν μπόρεσε, ὅμως, στὴ Μ. Ἀσία, ὅπου οἱ συνθήκες τοῦ ἦσαν εὐνοϊκότερες στὰ 1922. Ἡ Μ. Ἀσία ἦταν ἡ βάση τοῦ τουρκικοῦ κράτους, ὅπου τὸ τουρκικὸ ἢ ἐκτουρκισμένο μέσα στὸ χρόνο στοιχεῖο ἀποτελοῦσε τὴν πλειοψη-

φία, ενώ οι άλλες εθνότητες, μαζί και η 'Ελληνική, ή πολυαριθμότερη και δυναμικότερη, ήταν μειοψηφία· εκεί ήττήθηκε ο έλληνικός στρατός σε μια έκστρατεία του, για την οποία η ιστορία θέτει ερωτηματικά. "Έτσι, ο σωβινισμός των Νεοτούρκων ξεκαθάρισε εκεί τους λογαριασμούς του, με την έγκριση των «Συμμάχων»!

Στην Κύπρο; Αυτόν την είχαν πουλήσει οι Τούρκοι στους "Άγγλους στα 1878. 'Η αιώνια όμως συντριπτική πλειοψηφία του 'Ελληνικού στοιχείου την τοποθετούσε πάντοτε στο πλευρό της 'Ελλάδας· τὸ βεβαιώνουν οι έξεγέρσεις της τόσο κατά του τουρκικού ζυγού όσο και κατά της 'Αγγλικῆς ἀποικιοκρατίας. Καί τελευταία (1959), ἡ Κύπρος με τὸ αἶμα τῶν παιδιῶν της και με τὴ συμπαραστάση τοῦ 'Ελλαδικοῦ 'Ελληνισμοῦ ἀνακηρύχθηκε ἀνεξάρτητο Κράτος κι' ἀναγνωρίστηκε ὡς μέλος τοῦ Ο.Η.Ε. 'Εναντίον αὐτοῦ τοῦ ἀνεξάρτητου Κυπριακοῦ Κράτους, με τὸ 82 % τοῦ πληθυσμοῦ του 'Ελληνες και τὸ 18 % Τούρκους, ἐξέσπασε ἡ μανία τοῦ ἴδιου νεοτουρκικοῦ σωβινισμοῦ σὲ καινούργια του ὑποτροπὴ με τὴ μορφή τοῦ «'Αττίλα», πού ἐκμεταλλεύτηκε τὸν τυχοδιωχισμό τῆς δικτατορίας, και εἰσέβαλε στὸ νησί. Καί ὁ «'Αττίλας» ἐπανέλαβε σὲ βάρος τοῦ Κυπριακοῦ 'Ελληνισμοῦ ὅσα ἔπαθε ὁ Μικρασιατικός, κάτω ἀπὸ τὴν ἀνοχή και πάλι τῶν «Συμμάχων», ἀνοχὴ πού μπορεῖ νὰ γίνει ἔγκριση, ἂν δὲν ἐξεγερθεῖ παγκόσμια ἡ ἀντίδραση τῆς Κοινῆς γνώμης.

'Η Μικρασιατικὴ ἐμπειρία μᾶς διδάσκει ποιοί εἶναι οἱ πάγιοι σκοποὶ τοῦ νεοτουρκισμοῦ, πού παραμένει ἀνεξέλικτος και πού φανατίζει τὰ ἄγρια ἔνστικτα τοῦ ἀπλοῦ τουρκικοῦ λαοῦ. 'Ο τελευταῖος διατηροῦσε πάντα φιλικὲς σχέσεις με τοὺς συνοίκους του "Ελληνες στὴ Μ. 'Ασία και δὲ θὰ ἤθελε ποτὲ τὸν ξεριζωμό τους ἀπ' ἐκεῖ· μεταστράφηκε, ὥστόσο, κι ἔγινε ὁ «Τσέτς». Τὸ ἴδιο φαινόμενο και στὴν Κύπρο· οἱ ἀπλοὶ Τουρκοκύπριοι, ἀγαθοὶ γείτονες και φίλοι τῶν 'Ελληνοκυπρίων, γίνονται ὄργανα τοῦ «'Αττίλα» κι ἀρπάζουν, σκοτώνουν, διώχνουν. Οἱ Κυβερνήσεις τῶν «Φίλων» και «Συμμάχων» τὰ ξέρουν· ὑπηρετώντας ὁμως συγκεκριμένα συμφέροντα ἐθελουφλοῦν, κρατοῦν στὸ σκοτάδι τὴν Κοινὴ τους Γνώμη και ἀνέχονται τὰ τετελεσμένα γεγονότα τῶν σύγχρονων Νεοτούρκων.

«ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΑ»

'Η "Εκκλησιὴ Στασινοπούλου, εἶχε, ὅπως ἄλλωστε ἦταν ἀναμενόμενο, εὐρύτατη ἀπήχηση στὸν κόσμο, στὸν ὅποιο ἀπευθυνόταν. "Έτσι πληροφοροῦμαστε ὅτι συγκροτήθηκε «'Επιτροπὴ 'Ενημερώσεως γιὰ τὰ 'Εθνικὰ Δίκαια», πού θὰ συντονίζει ὅλες τὶς προσπάθειες τόσο στὸ ἐσωτερικὸ ὅσο και στὸ ἐξωτερικὸ.

"Έχουμε στὰ χέρια μας τὴν πρώτη κιόλας ἐκδήλωση τῆς 'Επιτροπῆς: ἔνα

καλοτυπωμένο φυλλάδιο, που περιέχει άρθρο του γνωστού Γάλλου-Λογοτέχνη Jacques LACARRIÈRE, ελληνιστή και συγγραφέα, εκτός άλλων, του έργου «Έλληνικό καλοκαίρι», άρθρο που δημοσιεύτηκε πρόσφατα στην Παρισινή Έφημερία «Le Matin», και μετάφρασή του στα ελληνικά από τον ίδιο τον κ. Στασινόπουλο, καθώς και μετάφρασή του στα αγγλικά και τα γερμανικά. Το φυλλάδιο κυκλοφόρησε σε 5000 αντίτυπα. Παραθέτουμε αυτούσιο το άρθρο του Γάλλου λογοτέχνη στην ελληνική του μετάφραση με τον τίτλο :

**«ΓΙΑΤΙ ΠΑΡΑΤΕΙΝΕΤΑΙ Η ΣΙΩΠΗ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ»;**

«Ενώ ήμεις κοιμόμαστε, μιὰ εστία πολέμου και εξεγέρσεως σιγοβράζει μέσα στην καρδιά της Μεσογείου. Από τον Ιούλιο 1974, ή γραμμή Ἀτίλα κόβει την Κύπρο στα δύο. Διακόσιες χιλιάδες Ἑλληνες ζουν σε στρατόπεδα κάτω από σκηνές. Ὑπάρχει ὥστόσο, ὁ κίνδυνος νὰ καταλάβει ἡ Κύπρος και πάλι την πρώτη σελίδα τῶν εφημερίδων. Ὁ συγγραφέας τοῦ «Ἑλληνικοῦ καλοκαιριοῦ» χτυπάει τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου»¹.

Ὅλος ὁ κόσμος τὸ ξέρει: οἱ ἀκτὲς τῆς Μεσογείου εἶναι σήμερα γεμάτες συνοικισμοὺς ἀπὸ πανί! Ὑπάρχουν ὅμως δύο εἶδη ἀπὸ τοὺς συνοικισμοὺς αὐτούς: οἱ κατασκηνώσεις τῶν τουριστῶν, που δὲν λειτουργοῦν παρὰ μόνον κατὰ τὴν «ἠώραία» σαιζὸν — και οἱ συνοικισμοί, ὅπου στοιβάζονται ἐδῶ και τριάντα χρόνια στὴν Παλαιστίνη, ἐδῶ και τρία χρόνια στὴν Κύπρο, οἱ πρόσφυγες, οἱ λεηλατημένοι, οἱ ξεριζωμένοι, αἰώνια θύματα τῶν ἐπιθέσεων, τῶν κατοχῶν, τῶν εἰσβολῶν και τῶν συμβιβασμῶν τῶν μεγάλων δυνάμεων.

Σήμερα, σκέπτομαι πρὸ πάντων τίς 200.000 Ἑλληνοκυπρίους, που διώχτηκαν ἀπὸ τὰ σπίτια τους με τὴν τουρκικὴ εἰσβολὴ τῆς 20ῆς Ἰουλίου 1974, και τίς δεκάδες χιλιάδες ἀπ' αὐτούς, που μένουν ἀκόμη σὲ σκηνές. Μερικοὶ κατέφυγαν στὴν ἑλληνικὴ περιοχὴ τῆς νήσου, και στεγάσθησαν σὲ πρόχειρα παρατήγματα, ἀλλὰ ἓνα μεγάλο μέρος, ἓνα πολὺ μεγάλο μέρος ἀπ' αὐτοὺς παραμένουν ἀκόμη χωρὶς στέγη, χωρὶς γῆ, και ζοῦν ἀπὸ τὸ 1974 κάτω ἀπὸ σκηνές, σὲ «συνοικισμοὺς ἀπὸ πανί».

Λοιπόν, πρέπει νὰ ξέρετε, ὅτι στοὺς συνοικισμοὺς αὐτοὺς δὲν χορταίνουν ἀπὸ ἀστακοὺς, οὔτε χορεύουν τὰ βράδουα στὴν πλατεία ἢ στὴν ἀκρογιαλιά. Σ' αὐτοὺς τοὺς συνοικισμοὺς, περιμένουν μόνο ἀπλὰ (και ἴσως με μίᾳ τραγικῇ ἡρεμία), νὰ ξαναβροῦν ἂν ἔχι τὰ σπίτια τους (ὅπωςδὴποτε πυρπολημένα ἢ λεηλατημένα ἀπὸ τοὺς Τούρκους), πάντως τουλάχιστον τὸν τόπο ὅπου ἔζησαν και μεγάλωσαν, και ὅπου δ ι κ α ι ο ὦ ν τ α ι ν ἄ ζ ῆ σ ο υ ν. Περιμένουν ἐπίσης (και ὀλοένα με μεγαλύτερη ἀνυπομονησία), ὅτι οἱ Μεγάλοι θὰ πάψουν νὰ κάνουν τὸν κουφὸ, μπροστὰ στὸ πρόβλημά τους, ὅπως τὸ ἔκαναν ἐπὶ τριάντα χρόνια με τὰ στρατόπεδα τῶν Παλαιστινίων.

1. Εἰσαγ. Σημείωμα τῆς Ἐφημερίδας «Le Matin».

Νομίζω ότι με αυτή την αναδρομή των τριών χρόνων έχει γίνει πιά καθαρό για όλους ένα γεγονός: από τις 20 'Ιουλίου 1974, τα τουρκικά στρατεύματα κατέχουν παρανόμως — και παρά τις διεθνείς συμφωνίες — το 40% από το έδαφος της Κύπρου. Οι προσπάθειες, οι έλιγμοι και οι δηλώσεις των άρχων της Τουρκίας δεν θα εξαπατήσουν κανένα. Πρέπει να μάθουν όλοι ότι ο τουρκικός στρατός που βρίσκεται αυτή τη στιγμή στην τουρκική ζώνη της Κύπρου, δεν είναι διόλου — όπως ισχυρίζονται — μια άπλη άστυνομία για να προστατεύσει δήθεν την ασφάλεια των Τούρκων κατοίκων, αλλά ένας πραγματικός στρατός κατοχής, που εισέβαλε παρανόμως και παραμένει επίσης παρανόμως σ' αυτή τη χώρα. Κι' εξακολουθεί να κατέχει το 40% του εδάφους, εις πείσμα των αποφάσεων του ΟΗΕ και του Συμβουλίου Ασφαλείας, που έχουν διατάξει την αποχώρηση αυτών των στρατευμάτων από τη νήσο.

Κανείς δεν είναι δυνατόν να εξαπατηθεί από τα σαθρά επιχειρήματα των Τούρκων, και όλος ο κόσμος βλέπει καθαρά, ποιός είναι ο σκοπός τους, ο σχεδόν ύμολογημένος: να δημιουργήσουν μια κατάσταση τετελεσμένου γεγονότος (την παρουσία των τουρκικών στρατευμάτων), και να επιβάλουν, άργα ή γρήγορα, τη διχοτόμηση της Κύπρου, για να πάρουν το ένα τμήμα. Σ' αυτό άκριβώς το σχέδιο πρέπει να αντιταχθούν όλοι: στο να επιτυγχάνει ένα έθνος ν' αποκτήσει έδαφος με μόνο το μέσο της βίας και της στρατιωτικής κατ' ουσίαν. "Ότι η Τουρκία έπωφελήθη από την άνικανότητα του καθεστώτος των συνταγματαρχών, τον καιρό που αυτοί κυριαρχούσαν στην Ελλάδα, όπως κυριαρχούν τώρα οι Τούρκοι στην Κύπρο — αυτό είναι άλλο ζήτημα. Οι Τούρκοι δεν περίμεναν παρά μια ευκαιρία για να βάλουν σ' εφαρμογή το σχέδιό τους. Και μπορεί κανείς να πάρει μια ιδέα για το σχέδιο αυτό, αν διαβάσει το κείμενο ενός τραγουδιού, που το τραγουδοούσαν οι Τούρκοι (ή τουλάχιστον μερικοί), την 20ή 'Ιουλίου 1974, κατά την «παρέλαση της νίκης». Δίνω μερικά μόνο αποσπάσματα:

- όσο ή εκδίκηση κυλά στις φλέβες μου
- όσο ή καρδιά μου χτυπά για την Τουρκία
- όσο ή λέξη «Έλληνα» υπάρχει στα λεξικά,
- μα τον 'Αλλάχ, το μίσος δεν θα μου λείψει
- χίλια κεφάλια 'Ελλήνων δεν θα το εξαλείψουν
- θα σπάσω με μια πέτρα το κεφάλι 10.000 απ' αυτούς
- θα βγάλω τα δόντια σε 20.000 απ' αυτούς
- θα ρίξω στη θάλασσα 30.000 κορμιά απ' αυτούς
- μα τον 'Αλλάχ, το μίσος μου δεν θα σβήσει.

"Όσοι γνωρίζουν την άγαθότητα και την ειρηνικότητα του τουρκικού λαού, όπως έγω που ταξίδεψα συχνά στην Τουρκία, καταλαβαίνουν ότι πρόκειται εδώ για προσπάθεια δηλητηριάσεως των σχέσεων μεταξύ των δύο κοινοτήτων της

Κύπρου και καθιερώσεως τοῦ μίσοϋς τοῦ ἀδυσώπητου μεταξὺ των. Στὴν πρόκληση αὐτή, οἱ Ἑλληνοκύπριοι εἶναι πιθανὸν ν' ἀπαντήσουν κάποτε μὲ τρόπο διαφορετικὸ ἀπὸ τὶς εἰρηνικὲς εὐχὲς μέσα στὶς διεθνεῖς διασκέψεις. Ὁ πρόσφατος θάνατος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου δὲν εἶναι κάτι ποὺ ἀπλοποιεῖ οὔτε συμφιλιώνει τὰ πράγματα. Ἐνῶ ἐμεῖς κοιμόμαστε, μία ἐστία πολέμου καὶ ἐξεγέρσεως, ἕνα ἠφαιστεῖο σιγοκαίει καὶ πάλι στὴν καρδιὰ τῆς Μεσογείου. Γιατί, δὲν βλέπω κανέναν λόγο γιὰ νὰ ὑποκύψει κανεὶς στὸ μίσος, στὴν ἀδικία, στὴν παράνομη κατασχὴ ἢ στὴν παράνομη προσάρτηση ἐνὸς ἐδάφους, κανεὶς λόγος, νὰ στέρξει κανεὶς νὰ εἶναι γιὰ πάντα ξεριζωμένος ἀπὸ τὸ σπῆτι τοῦ καὶ ἀπὸ τὴ χώρα τοῦ χωρὶς κανένα νόμιμο λόγο. . .

Λοιπὸν, πλὴν στὶς κατασκηνώσεις τῶν τουριστῶν τῆς Μεσογείου, ὅπου γλεντοῦν καὶ χορεύουν κάθε νύχτα, ὑπάρχουν καὶ οἱ κατασκηνώσεις, οἱ «συνοικισμοὶ ἀπὸ πανί», ὅπου σιγοβράζει καὶ ἐκκολάπτεται ὁ πόλεμος, καὶ, ἴσως, ἡ ἐπανάσταση. . .

JACQUES LACRIÈRE